

Informatie (2013 nr. 11)

Wednesday 29 May 2013

Informatie

Er is een tijd geweest van spijkerschrift op kleitabletten. Er is een tijd geweest waarin men met een rietpen of ganzenveer schreef op papyrus of perkament. Het bijeenbrengen van informatie kostte altijd veel ruimte en tijd. In Nuzi (huidige Irak) werden 6000 kleitabletten bewaard. In Alexandrië maar liefst 400.000 manuscripten (voornamelijk boekrollen). Bekend is de uitdrukking 'monnikenwerk', waaruit blijkt dat het overschrijven van manuscripten een tijdrovende bezigheid was. Altijd al hebben mensen geprobeerd om informatie vast te leggen en op te slaan of het nu gaat om de werken van Plato of de foto's van je kinderen. Informatie, indien juist geïnterpreteerd levert kennis op. Tegenwoordig zijn er gigantische elektronische databanken en is het overschrijven van een boek (downloaden) een kwestie van slaan op de enterhaak. De eenheid van informatie is de zgn. BIT. Er is geen houden meer aan. Met Google en Wikipedia kom je overal 'achter'. En geheugen wordt steeds goedkoper zolang er silicium is. En daar is de wereld vol van. Laatst ging ik op vakantie met 200 boeken op één stick. Een hele boekenkast mee in de caravan! Heb ze niet allemaal uit gekregen...

We moeten niet gering denken over de sociale consequenties van dit alles. Informatie (kennis) is macht. In de Middeleeuwen berustte het gezag (en de macht) bij de geestelijkheid die de Bijbel in het Latijn kon lezen. De Reformatie was niet alleen een opleving van het geloof. De gelovigen ontworstelden zich ook aan de macht van de kerk omdat ze voortaan zelf de Bijbel in de landstaal konden lezen (boekdrukkunst). Dit proces is steeds verder doorgegaan. In de achttiende eeuw zei Immanuel Kant: Verlichting is de uittocht van mensen uit de onwetendheid waar ze zelf de schuld van zijn. In 1863 kwam er een HBS (Hogere Burger School). Je hoefde niet meer van adel te zijn om te kunnen studeren! Voortaan kregen ook de gewone burgers een kans. En de democratisering van de kennis gaat maar door. Vroeger had je alleen toegang tot de universiteitsbibliotheek met een studentenpas. Je had een voorwoord (= aanbeveling) nodig van een professor als je een boek geschreven had, anders kon je geen uitgever vinden. Nu zet je het gewoon op je eigen website. Gevolg is wel dat groen en rijp op het internet komt. Wat een mogelijkheden. Laatst kwam ik iemand tegen met de Bijbel op zijn I-phone. Het is eigenlijk nauwelijks bij te houden. Er ontstaat een soort 'wereldbrein'. Wat willen we toch met al die informatie? En wat is het verschil tussen informatie en kennis? En wie worden er de nieuwe machthebbers? Tijd om na te denken!